

	Agens	Eigenschappen	Aandoening	Bestrijding Epidemiologie	Andere
Hond en Kat					
Huidaandoeningen					
Pyodermie **	<i>S.pseudointermedius en sec.agentia (Pseudomonas, Proteus, E.Coli, etc.).</i>	DNase positief, dubbele haemolyse, obl.symb. (voorste deel neus, peri-anaalstreek), fac.pathogeen	oppervlakte (acute vochtige, van huidplooiën), oppervlakkige (impetigo, opp.folliculitis) en diepe pyodermie (diepe folliculitis, furunculosis, PF, pododermatitis, veralg. Pyodermie, duitse herder pyodermie, likgranuloom).	PF!, verschillende pyodermien - lokaal en alg. AB therapie (cefalexine, per os), vaccinatie	
Dermatomyose **	<i>Microsporum canis, M.gypseum, Trichophyton mentagrophytes</i>	zie rund	xxx in epidermis en haarfollikels - afbraak van keratine - sec.infecties (bv. S.pseudointermedius), pyogranulomateuze reactie, kerion, furunculosis, onychomycose	lokaal (verwijderen en antimycoticum), algemeen (altijd noodzakelijk, lang! itraconazole), AB (bij kerion), vaccinatie, omgeving	diagnose belangrijk! zoönose!
Malassezia pachydermatis **	<i>Malassezia pachydermatis</i>	gist	endogeen (microflora van oor), PF! - vettige korsten en schilfers, haarverlies, "verdikkende huidschimmel", pyodermie, jeuk/rode vlekken, interdigitale pyodermie	antimycoticum, lokaal: imidazoles (3d, 3w lang), algemeen: ketokonazole, imidazoles, PF!	diagnose: kleuring: typische gistcellen
Actinomyose *	<i>Actinomyces viscosus</i>	Gr+, kann vertakt zijn, cultuur: 2-4d	normale flora muil - womde - BW-wokeringen met abscesjes - doorbreken naar buiten of lichaamsholten	chirurgisch, AB (langdurig algemeen), mss lokaal	<i>minder belangrijk</i> - diagnose via biopsie, microscopisch of cultuur

Mycobacterium *	<i>Mycobacterium lepraemuricum, M.bovis, M.tuberculosis, M.microti, Atypische mycobacteriën</i>	Gr+, zuurvast, groeien slecht!	noduli - vaste knobbel op de huid, goed omschreven - kunnen ulcereren, subcutaan		diagnose via biopt (histologie of PCR)
Gasgangreen	<i>Histotoxische Clostridium sp (C.septicum, C.perfringens type A, C.novyi type A)</i>		acuut verloop, weefseloedeem, necrose, gasproductie - snel letaal (prognose slecht)!		
Bijtwonde bij hond en kat					
Bacteriële besmettingen na bijt- of krabwonde *	<i>Pasteurella multocida</i>	lokale symptomen, regionale LK gezwollen (zelden bacteriëmie en orgaanletsels); bij 5-15% van de honden in de muilflora, bij 20% van de katten. AB-behandeling nodig!			
	<i>Capnocytophaga canimorsus</i>	lokale symptomen, vaak gepaard met sepsis (bij 60% van mensen met immunosuppressie en bij 40% van de mensen met normale afweer) - bij sepsis komt het vlieg shock en sterfte.			
	<i>Bartonella henselae (kattenkrabziekte)</i>	jonge katjes, vlooiën zijn overdragers, vlooiënfaeces door krabben inoculeren, lokale abcesjes, lymfadenitis, zelflimiterend (LK breken open)			
Oor					
Otitis externa **	<i>S.pseudointermedius, M.pachyderamitis, Microsporum canis (alleen bij kat), Pseudomonas aeruginosa, Proteus</i>		krabben en schudden met de kop, geur, zwelling, vochtig, bestaan zowel chronisch als acuut	lokaal (reinigen, commercieel preparaat, openvlappen oor), als nt werkt: bact.onderzoek, AB-iogram	
Otitis media/interna **	infectie kann haematogeen, via otitis externa of via de tuba auditiva gebeuren. Bij jonge katjes is een infectie met S.canis frequent. Geeft zenuwsymptomen (DD!)				
Ademhalingsstelsel aandoeningen en conjunctivitis					
Neonatale conjunctivitis **	<i>Clamydophila felis</i>	zie later	ontsteking van de conjunctiva voor het openen van de ogen - vaak sec. Infecties	AB lokaal en alg. warmte komprssen, spoelen van de conjunctivaalzak	

Kennelhoest (infectieuze tracheobronchitis) **	<i>multifactorieel probleem (virussen, Mycoplasmen, etc.), Bordetella bronchiseptica</i>		inhalatie - adhesie op trilharen - xxx- verlamming - ontstekingsreactie (tracheaal cytotoxine) - obstructie - hoest soms doorbreken naar long	nt gecompliceerde gevallen: rust, anti-hoest therapie; nt gecompliceerde gevallen: rust!, AB (per os en parenteraal)	preventie in omgeving, en vaccinatie!
Bordetella bronchiseptica bij de kat	<i>Bordetella bronchiseptica</i>		jonge dieren: rhinitis, conjunctivitis, hoest, alg.symptomen; oudere katten: niezen, droge hoest (milder, chronisch verloop)		
Clamydophila felis (onderdeel van niesziekte) **	<i>Clamydophila felis</i>	Gr-, obl.intracel. Levenscyclus (elementair en reticulair lichaampjes)!, heel hardnekkige bacterië	conjunctivitis (unilateraal), rhinitis, (zelden interstitiële pneumonie en alg.symptomen), meestal normale eetlust, ziekte duur heel lang: 4-8w met recidieven	AB (tetracyclines!!), sec.infecties - alg.AB; vaccinatie: levend verzwakt, geïnactiveerd, etc.	zoönose: wel zelden, conjunctivitis, etc. - alg.hygiëne! - diagnose: <u>STAMP!</u> , IF, isolatie, ELISA, PCR, RT-PCR, Serologie, etc.
Mycoplasma *	<i>M.cynos (hond), M.felis (kat)</i>		hond: chronische pneumonie, kat: rhinitis/conjunctivitis?		zie varken
Cryptococcus neoformans *	<i>Cryptococcus neoformans</i>	gist, fac.symb., ook op planten, vrucht, mest, vogels, mucopolysacchariden kapsel	bij immunosuppressie, AB, infectiedruk, etc. - inhalatie of huidwonde - xxx in bovenste AHS, sinussen en long - kann naar CZS doorbreken - thv de huid geeft dit granulomateuze reacties met slijmerige inhoud	chronische problemen, langzaam wegwijnen, CZS stoornissen, artritis, orgaanaandoeningen (unilaterale blindheid), zwelling LK	diagnose: Ag, mikroskopisch, histologie/biopt, cultuur

Aspergillose **	<i>Aspergillus fumigatus</i>	vooral bij de hond, bij de zelden, maar als ernstige (systemische) verloop	jonge dieren, langsnuitige rassen, tumoren - chronische rhinitis met unilaterale neusvloeï, unilaterale depigmentatie, pijnlijk, soms gzwollen, mand.LK opgezet, heel zelden doorbreken naar CZS, meestal geen alg.symptomen	heel langdurig, in het begin: systemisch, eniconazole lokaal: trepanatie lokaal (complicaties!)	diagnose: rhinoscopie, radiologie, CT, mycologisch onderzoek, serologie
Spijsverteringsstoornissen					
Stomatitis	1. Gevolg van verandering in de normale flora van mondholte, 2. Meestal ten gevolge van verzwakking van het afweersysteem thv mondholte (AB, FIV, FLeuV)- bacteriologisch onderzoek nt nuttig!				
Gingivitis / Periodontitis	Vaak bij dieren met veel tandsteen en oudere dieren. Kann gecompliceerd worden door een septicaemie - neerslaan op de hartkleppen (bv.Streptococcen)- maar ook door tetanus				
Tonsillitis / pharyngitis	Vooral bij de hond, meestal viraal, irritatie van de keel, bacterieël onderzoek is niet nuttig, pas als de aandoening systemisch wordt is AB nodig.				
E.Coli	alle pathogene en niet pathogene soorten van E.Coli komen bij hond en kat voor maar het belang ervan is niet gekend, alleen de haemolytische E.Colis gelden als indicatief.		neonatale Colibacillose (pubs < 1m.) - komt regelmatig voor - dieren vaak dood opgevonden of met diarree en artritis. Vaak bij recent aangekochte pubs.		
Campylobacter infectie *	<i>C.jejuni (kip), C.coli (varken), C.upsaliensis (hond en kat)</i>		belang: infectie van mesn (YOPI) door pubs, bij hond en kat van weinig klinische betekenis	nt echt nodig (geeft zelden symptomen bij hond en kat)	diagnose: cytologie en kweek, typische meeuwtekentjes bij kleuring
Yersinia enterocolica	wss ook geen klinisch belang, zoönose				
Clostridium infecties **	<i>Enterotoxigene C.perfringens</i>		acute haemorrhagische / necrotiserende enteritis of chronische verloop	ampi- of amoxycilline	diagnose moeilijk omdat kiem altijd aanwezig is in SVS - kwantificatie! testen van enterotoxine
Brachyspira pilosicoli *	<i>spirocheet (zie varken!)</i>		DD beschadiging, diarree met bloed en slijm	diagnose: cytologie, isolatie (species bepaling)	zoönose: kann diarree en buikpijn geven, belang nt duidelijk.

Candidase	<i>Candida albicans</i>	gist	PF!, wit-gele zeer pijnlijke letsels. Geen erosies, alleen belege. Inappetentia, braken, chronische diarree, geen reactie op AB	PF, ketaconazole, nystatine, lokaal (orale vorm), voederen	PF: infectiedruk, imuunsysteem, langdurig AB, ondervoeding, VitA tekort, melkvoeding
Voedselintoxicatie door S.aureus	<i>Staphylococcus aureus</i>		xxx in voedsel - enterotoxine - opname - SVS en alg.symptomen - braken en diarree, soms koorts	wachten, mss vochttherapie	IP: binnen een paar uur!
Bacteriële overgroei van de dd	<i>verschillende</i>		chronische diarree, steathoree, gewichtsverlies, flatulatie	onderzoeken van duodenaal vocht - kiemtiter en soorten kiemen - langdurig AB	
Zenuwstelselstoornissen					
Tetanus	<i>Clostridium tetani</i>	wonde - xxx - tetanospasmine - bloed, zenuwbanen - ventrale hoorn RM, hersenstam - blokkage van remmende neuronen - krampen	gelokaliseerde en gegeneraliseerde vorm	antitoxine toediening (systemisch, lokaal) - wondverzorging (H2O2), AB (penicilline), symptomatisch	
Botulisme	<i>Clostridium botulinum</i>		ataxie achterhand - uitbreiding naar voor; herstel: verlamming verdwijnt van voor naar achter	beste resultaten bij subacuut-chronische gevallen - begin: antiserum, symptomatisch (mechanische ventilatie, vochttherapie, urineblaas ledigen, purgeermiddel, oogzalf, AB, hulp bij eten en drinken)	IP: enkele uren tot dagen (hoe vroeger hoe slechter de prognose)
Gewrichten en beenderen					
Fractuurinfecties en osteomyelitis	<i>vaak menginfecties; hond: S.pseudointermedius, P.multocida, B haemolytische strepto's, E.Coli, anaëroben, P.aeruginosae; kat: P.multocida, streptokokken, anaëroben, E.Coli, P.aeruginosa</i>		PF!, trauma, uitbreiding van infect, haematogeen	wondtoilet, stabilisatie, opvullen van defect, verwijderen van necr.materiaal, AB	diagnose: kliniek, radiografie (DD:tumor), bact.onderzoek

Bacteriële artritis	<i>verschillende</i>		haematogeen (S.canis, E.Coli,); trauma/penetrerende wonde; chirurgie - opgezet, pijnlijk, gezwollen	AB, gewricht spoelen	
Urinairstelsel aandoeningen					
Cystitis en nefritis	<i>E.Colis (en andere)</i>		PF: vrouwlijke dieren (vooral hond), urinelozing (botulisme, tumoren), blaasepitheel (sondage, blaasstenen)	staalname belangrijk: katherisatie, "midstream-urine", blaaspunctie (best) - kiemtelling, semi-kwantitatief!, therapie: PF en AB	
Genitaalstelsel aandoeningen					
Vaginale uitvloei	mengflora: P.aeruginosa, P.multocida, Mycoplasma, etc. - differentiatie van kiem nutteloos				
Vaginale candidiase	<i>Candida albicans</i>		witachtige uitvloei / wit beleg thv vagina	lokaal antimycoticum	diagnose: hoge aantallen C.albicans in vaginale swab
Algemene aandoeningen					
Leptospirose	<i>serogroep icterohaemorrhagiae (serovar icterohaemorrhagiae, serovar copenhageni, ratten), serovar grippotyphosa (ratten), serovar canicola (hond)</i>	Gr-, gedraaid, lang,	contact met water - opname - bloed - endotheel, lever, nier (persistentie in tubuli em excretie) - acuut: koorts, braken, puntbloedingen, deshydratie, shock/sterfte, subacuut: + icterus, oligurie, anemie, levernecrose,etc.	zoönose!!, omgeving ontsmetten, dier behandelen (tetracyclines, na herstel van nierfunctie: (dihydro)streptomycine, vaccinatie	diagnose: kiem aantonen (isolatie, donkerveld), As aantonen,
Salmonellose	<i>Niet gastheerspecifieke Salmonellas</i>	cfr varken	kolonisatie en invasie, dd, DD caecum en rectum - bloedbaan - organen: diarree, braken, buikpijn	als ernstig: AB. Meestal geen behandeling nodig	zeldzaam, niet zo belangrijk, opletten voor dragers! - zoönose!
Neonatale colisepticaemie	<i>E.Colis</i>	cfr grote huisdieren	hyperacuut (sterfte zonder symptomen), acuut (koorts, anorexie, sufheid), chronisch (orgaanlocalisaties, polyartritis)		komt relatief vaak voor

S. canis septicaemie bij pubs	<i>Streptococcus canis</i>	obl.symbiotisch, fac.pathogeen	teef - pup (per os, inhalatie, navel) - neonatale septicaemie - acuut of subacuut (orgaanlocalisaties, polyarthritis)	peni,ampi, amoxi voor overige pubs en teef rond te volgende partus.	reden voor pathogenese niet gekend.
S. canis bij de kat	<i>Streptococcus canis</i>	obl.symbiotisch, fac.pathogeen (in tonsillen van gezonde katten)	faryngitis, rhinitis, lymfadenitis - zelden naar bloedbaan - septicaemie	openen van de abscessen, AB (10-14d), peni, ampi, amoxicilline	
S. canis septicaemie bij de kittens	<i>Streptococcus canis</i>	obl.symbiotisch, fac.pathogeen (in tonsillen van gezonde katten)	middenoor ontsteking - CZS stoornissen - neonatale septicaemie	AB (10-14d), peni, ampi, amoxicilline	
Necrotizrende fasciitis bij de hond	<i>Streptococcus canis</i>	obl.symbiotisch, fac.pathogeen	defecten in huid/mucosae - nt penetrerende traumata, ontstekingsremmers - necrose van weke weefsels - toxines - Streptococcus toxic shock syndrome	necr.weefsel verwijderen - AB (clindamycine), anti-shock therapie	
Brucellose	<i>Brucella canis</i>		opname (huidwonde, mucosae (dekking, sperma) - reg.LK - xxx - bloed - doelwitorgaan (LK, lever, milt, geslachtsstelsel! - SMEDI en Abortus)	moeilijk (langdurig, recidieven) - euthanasie spreiding)	Zoönose! - excretie via melk, urine, sperma - nt in West-Europa
Tuberculose	<i>M.tuberculosis / bovis / avium-intracellulare</i>		chronische aandoening: darmtuberculose (braken, diarree), longtuberculose (dyspnee), orgaanlocalisaties	diagnose via tuberculine test (alleen bij hond)	vaak subklinisch, hond en kat zijn weinig gevoelig - vaak besmet door de mens zelf! (migranten, immunosuppressieve mensen)
Rodentiose	<i>Yersinia pseudotuberculosis</i>		per os - lymfoïd weefsel thv darm en interne organen - necrose		sporadisch bij de kat

Ehrlichia canis	<i>Ehrlichia canis</i>	obligaat intracellulair (monocyten)	alg.ziekte, vague symptomen, chronisch probleem		overgedragen door teken
Mycoplasma haemofelis	<i>Mycoplasma haemofelis</i>	obligaat intracellulair (RBC)	weinig van gekend	"liggen op RBC" tijdens cyto-kleuring	katten
Bartonella henselae	<i>Bartonella henselae</i> (kattenkrabziekte)		veel bij jonge katjes - RBC, overgedragen door vlooiën - meestal geen probleem (wel bij immunosuppressieve dieren: FIV, bv.) - bloedingen, anemie	Zoönose! - papulae - LK zwelt op - lymfadenitis - openbreken (zelflimiterend) - bij onderdrukte immuniteit: Bacillaire angiomatose en Bacillaire eliose (thv milt, gevaar op miltruptuur!!)	
Ziekte van Lyme	<i>Borrelia burgdorferi</i> (<i>B.burgdorferi</i> , <i>B.garinii</i> , <i>B.afzelii</i>)	spirocheet - diagnose moeilijk!	wilde dieren - teken - zuigt bloed - activering kiem (~24h) - dringen gastheer binnen - hond: manken en CZS stoornissen	Zoönose: rode verdikte huidplek - verspreiding via bloed - CZS (meningitis) - chronische gewricht, huid- en neurlogische aandoeningen (3m-1j.)	